BIOGRAFIE NA SCENARIUSZ FILMOWY

PAPCIO CHMIEL – HENRYK JERZY CHMIELEWSKI – JEDEN Z OJCÓW POLSKIEGO KOMIKSU

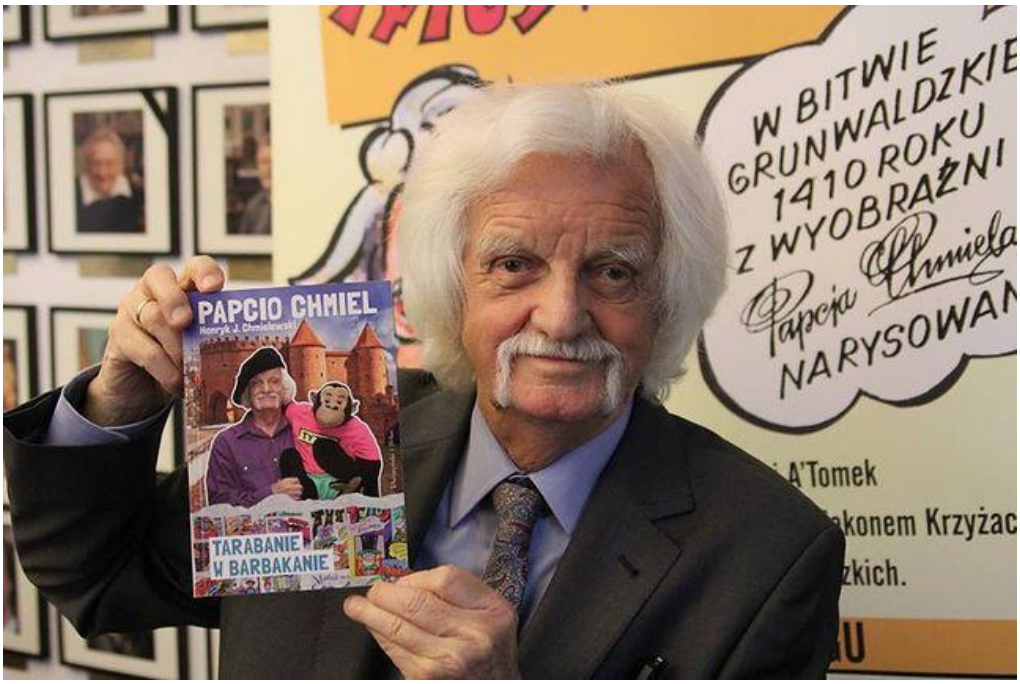

wp.pl

„Przygoda z komiksami zaczęła się od... chorowania. Gdy tylko nauczyłem się czytać, polubiłem chorowanie. Preferowałem zapalenie ucha środkowego, bo bez antybiotyków leczenie trwało całe tygodnie.

Dolegliwości mijały natychmiast, gdy tylko mama kupiła kolorowe komiksy. Drukowano je w „Karuzeli", „Świecie Przygód" i „Tarzanie" i to one spowodowały, że zacząłem rysować. Tytus – małpka z rodziny szympansów mówiąca ludzkim językiem, w dodatku po polsku – uczłowieczał się przez kolejne kilkadziesiąt lat, a narodził się w pracowni przy Naruszewicza 13 w 1957 roku, gdy byłem już dyplomowanym grafikiem. Tu wskrzesiłem też nerwowego Romka oraz A'Tomka, człowieka epoki atomowej, o charakterze przywódczym."

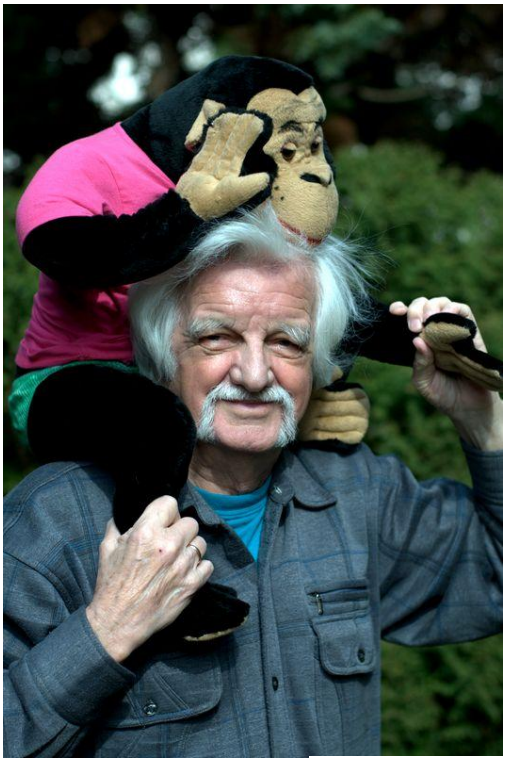

Fot. Tomasz Kin

Henryk Jerzy Chmielewski urodził się w Warszawie 7 czerwca 1923 roku. Walczył w Powstaniu Warszawskim (pseudonim Jupiter). Po wojnie służył w Wojsku Polskim jako artylerzysta. Później pracował jako grafik "Świecie Przygód" i "Świecie Młodych". Pierwsze komiksy narysował w 1947 roku. Kilka lat później wymyślił trójkę przyjaciół: małego, grubego i nieco przemądrzałego A'tomka, wysokiego, chudego i nieco zwariowanego Romka i szympansa Tytusa, którego ta dwójka uczłowieczała. Trio wspomagał swoimi niesamowitymi wynalazkami (zwłaszcza pojazdami) Profesor T. Alent. Trójka głównych bohaterów była harcerzami. W komiksie często pojawiał się sam autor jako Papcio Chmiel i z czasem ten pseudonim stał się - obok charakterystycznej fryzury i wąsów - znakiem rozpoznawczym autora. Wraz z Januszem Christą, twórcą "Kajka i Kokosza" był prekursorem komiksu w Polsce, a jego bohaterowie stali się ikonicznymi postaciami.

Pierwsze komiksy o Tytusie, Romku i A'tomku ukazały się w "Świecie Młodych" w 1957 roku (**"W kosmosie"**). Później Chmielewski na stałe rysował przygody tych bohaterów dla tego pisma, część z nich ukazywała się w formie zeszytów. Pierwsze albumowe wydanie zostało opublikowane w 1966 roku (**"Tytus, Romek i A'tomek. Księga pierwsza: Tytus zostaje harcerzem"**). Najlepsze zeszyty ukazywały się w latach 70. XX wieku. Należą do nich między innymi **"Tytus poprawia dwójkę z geografii Polski"**, **"Tytus na Dzikim Zachodzie"** i **"Ochrona zabytków"**. Dobrą passę miała seria także w kolejnej dekadzie. Sam autor za najlepszy zeszyt uważał **"Tytusa aktorem"**, w którym znalazło się wiele jego osobistych wspomnień z przedwojennej Warszawy.

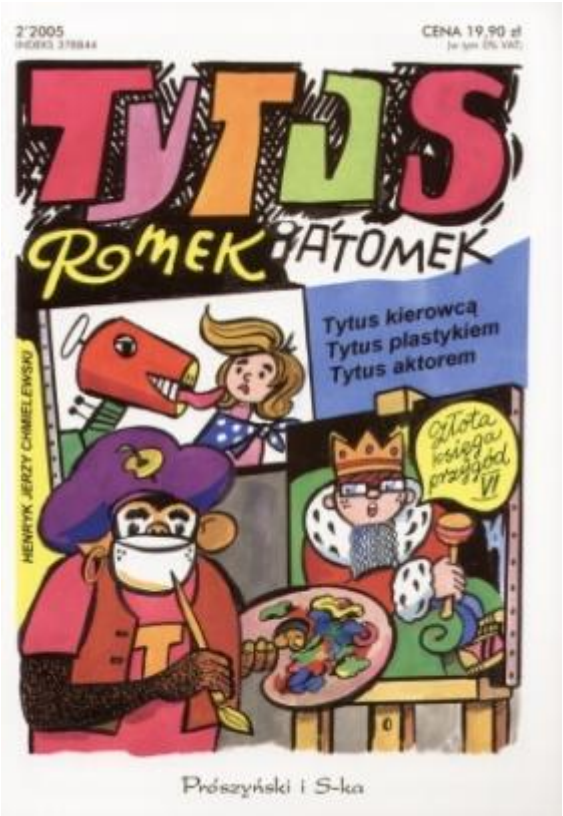

Scenariusze Chmielewskiego skierowane były przede wszystkim do dzieci i zawierały morał. Część treści, zwłaszcza aluzyjnych, mogli zrozumieć jedynie dorośli. Niektóre z tekstów mają dziś status kultowych (Tytus siedząc na kamieniu: "Myślałem i wymyśliłem bezmyślnik". Stawiać się go będzie przed zdaniem nie mającym sensu”, na dyskotece: "Czytałeś Norwida? – A kto go napisał?" i "Czemu stoisz zamiast tańczyć? Tańczę, to jest nowy styl tańca bezruchdance").

Na podstawie komiksów Chmielewskiego nakręcono pełnometrażowy film animowany **"Tytus, Romek i A'Tomek wśród złodziei marzeń"**, który promowały między innymi pluszaki głównych bohaterów i kartonowy model tramwajolotu do składania dostępne w KFC. Powstała też gra komputerowa**"Tytus, Romek i A'Tomek – Armia zbuntowanych robotów"**, a na podstawie XIII tomu serii nagrano słuchowisko, które ukazało się na CD. Poczta Polska wydała serię znaczków z jego tytułowymi bohaterami.

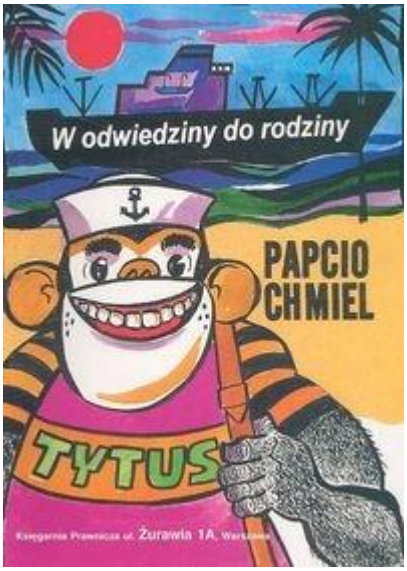

Chmielewski napisał też trzy książki autobiograficzne: **"Urodziłem się w barbakanie"**, **"Tytus zlustrowany"** i **"Tarabanie w barbakanie"**.
Artysta został odznaczony Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, Orderem Uśmiechu i Złotym Medalem "Zasłużony Kulturze Gloria Artis".

„Piszę do dziś, a skąd biorę pomysły? No jak to skąd? Z głowy. I to własnej. Czasem opowiadam dzieciom, tak trochę bujam, jak to byłem w Afryce i zmęczony szukałem cienia. Położyłem się pod palmą i nagle pam! Coś uderzyło mnie w głowę, trafiając dokładnie w punkt, gdzie mieści się komórka odpowiedzialna za produkcję pomysłów. Pokazuję dzieciom kokos i wyjaśniam, jaki to wszechstronny użytkowo owoc. Potem jeszcze dodaję, że tusz potrzebny mi do rysunków sporządzam z sadzy, którą co tydzień dostarcza mi kominiarz. W sobotę po zejściu z dachu wchodzi do mojej wanny i, podskakując, otrząsa się z sadzy, podczas gdy ja stoję obok, trzymając się za guzik, co przynosi mi szczęście wydania następnej książeczki. Farby również robię sam.”

Po więcej informacji na temat samego autora ale i bohaterów jego komiksów zapraszam do odwiedzenia poniższych linków:
http://www.tytusromekiatomek.pl/tytus-papcio-chmiel-3-42-1.html

https://pl.wikipedia.org/wiki/Henryk_Jerzy_Chmielewski

Teksty źródłowe: fragmenty artykułów - Culture.pl, Łukasz Chmielewski, 2013r.
Weranda.pl – Znani i lubiani w domu – Papcio Chmiel

Zachęcam Was do lektury!
Bibliotekarz Dorota Hałat